

РЕЦЕНЗИЯ

На дисертационен труд на тема: **„Формиране и оценяване на спортно-техническите умения по баскетбол на ученици от прогимназиален етап на обучение (5-6 клас) за придобиване на образователната и научна степен ДОКТОР в област на висше образование 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ... Докторска програма „Теория и методика на физическото възпитание и спорта“**

Научен ръководител: доц. Валери Цветков, доктор

Рецензент: проф. Людмил Петров Иванов, доктор

Кандидат: Александър Георгиев Ангелов

Заповед на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ за утвърждаване на научното жури N165/29.01.2026 г.

I. *Кратки биографични данни за кандидата*

Образование

Александър Ангелов е завършил висшето си образование като се дипломира в специалността Педагогика на обучението по физическо възпитание в ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград през 2014 г. - бакалавър, а през 2019 година – като магистър в магистърската програма „Физическо възпитание и спорт за изявени деца и ученици“ в същия университет.

От 2022 до 2025 г. е редовен докторант в кат. Теория и методика на физическото възпитание в Югозападния университет „Неофит Рилски“.

Професионален опит

Александър Г. Ангелов работи като учител по физическо възпитание и спорт в ПМГ „Академик С. Корольов“ в гр. Благоевград от 2018 г. до сега.

Член е на Управителния съвет и съосновател на Баскетболен клуб „Пирин“ Благоевград. Той е бил състезател по баскетбол в Баскетболните клубове Левски и Септември, София, Миньор, Перник и студентския отбор на ЮЗУ Благоевград. Бил е национален състезател по баскетбол с U16 през 2016-2017 г.

Данни за докторантурата

Александър Ангелов е зачислен в редовна форма на обучение в кат. Теория и методика на физическото възпитание на 15.02.2022 г. в докторска програма „Теория и методика на физическото възпитание и спорта“, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... и отчислен с право на защита с Ректорска заповед N907/24.03. 2015 г.

Авторефератът обобщава всички глави на дисертационната теза. Не са забелязани процедурни нарушения или пропуски по докторантурата.

II. *Характеристика на дисертационния труд*

Темата на дисертационният труд на Александър Ангелов е много актуална за физическото възпитание и спорта в българското училище.

Наименованието на труда е: „Формиране и оценяване на спортно-техническите умения по баскетбол на ученици от прогимназиален етап на обучение (5-6 клас). Той е с обем от 149 страници, като е съставен от увод, четири глави, изводи, използвана литература и 3 приложения. Трудът е обогатен с 24 таблици и 78 фигури. Литературата включва 115 заглавия и 3 приложения. Библиографията съдържа 43 труда на български език, 72 на латиница и 10 интернет адреса. Дисертационният труд отговаря на всички изисквания за подобен род научни разработки.

Уводът насочва към физическото възпитание и спорта в прогимназиалния етап на обучение и към спорта баскетбол, който се изучава в часовете.

В глава първа докторантът разглежда теоретичните и методически основи на баскетбола, като средство на физическото възпитание. Той посочва мястото на баскетбола в учебния процес по физическо възпитание и спорт и значението му за физическото развитие, личностното и социалното развитие на учениците. Отделено е достатъчно внимание на историческото развитие на баскетбола като популярен спорт и мястото му в образователната система на България. Докторантът се спира на възрастовите особености на учениците от пети и шести клас и значението им в процеса на обучението по баскетбол. Контролът и оценката на физическата работоспособност и техническите умения по баскетбол намират място в тази глава. Цитирани са множество автори у нас и в чужбина от близкото и далечно минало, с което трудът е обогатен и е стъпил на широка основа.

Във втора глава (Методическа постановка на изследването) е определена характеристиката му. Според концепцията и актуалността на дисертационния труд, съществува необходимост от изследване, което да предложи методика за формиране и оценяване на спортно-техническите умения по баскетбол, адаптирана към особеностите на прогимназиалния

етап.

Обектът и предметът на изследването са формулирани точно. Целта и задачите оформят създаването и апробирането на нова методика за формиране и оценка на спортно-техническите умения по баскетбол при ученици от 5-ти и 6-ти клас. Докторантът е проучил опита на български, европейски и американски автори.

Използван е богат научноизследователски инструментариум, като анкетиране, тестване на физическата работоспособност, чрез тестове на МОН, антропометрия, спортно-технически баскетболни тестове и е проведен спортно-педагогически експеримент. Статистическата обработка на данните е направена с достатъчно информативни методи.

В глава трета от дисертацията (Анализ на резултатите) са представени резултатите от анкетното проучване. Видно е положителното отношение на учениците към предмета Физическо възпитание и спорт и баскетболът, като предпочитан спорт. За съжаление учениците нямат добра предишна подготовка за основните технико-тактически действия в баскетбола, но възприемат добре последните, чрез игровите и други форми на обучение.

Докторантът анализира резултатите от спортно-техническите баскетболни тестове чрез тест и ретест. Използвани са подходящи тестове като:

- совалково бягане без и с дрибъл, стрелба в коша от място и в движение и подаване в мишена. Статистическите данни от вариационен и корелационен анализи, потвърждават високата надеждност на спортно-техническите тестове. Наблюдаваните стойности на коефициента на корелация (r) при всички показатели показват устойчивост и последователност при тестването и при двата пола.

Резултатите на експерименталните групи при спортно-педагогическия експеримент са по-добри от тези на контролните и при момчетата и при момчетата от 5-ти и 6-ти класове. Експерименталните

групи постигат по-изразен и по-устойчив напредък в сравнение с контролните. Последните се обучават по традиционната методика.

При проведеното експериментално изследване се потвърждава фактът, че игровият метод и адаптираните баскетболни упражнения подпомагат усвояването на учебния материал по баскетбол в 5-ти и 6-ти клас.

За целите на изследването са разработени нормативни скали за оценяване на спортно-техническите умения по баскетбол при ученици от 5-ти и 6-ти клас, изградени чрез метода на персентилите. Считаме това за принос към научната литература.

Изводите от изследването, формулирани от докторанта, посочват приносните моменти и утвърждават авторовата методика.

III. *Основни приноси в научната и научно-приложна дейност на кандидата:*

1. Разработена е и апробирана авторска методика за обучение по баскетбол за ученици от прогимназиален етап на обучение в 5-ти и 6-ти клас.
2. Създаден е модел за оценяване на спортно-техническите умения по баскетбол, обоснован на стандартизирана тестова батерия.
3. Разработени нормативни скали за оценяване на спортно-техническите умения по баскетбол при ученици от 5-ти и 6-ти клас,
4. Разработен е практически инструментариум за учители по физическо възпитание и спорт (учебни модули, тематични разпределения, план-конспекти и примерни баскетболни упражнения и игри).

IV. *Критични бележки и препоръки.*

Според българската терминологията има стрелба в коша, а не изстрел;

- приет е терминът спортно-педагогически експеримент;

- според метрологията, мерните единици се отбелязват на латиница;

- тестване, а не руското тестване; (справка: Лазаров, 2007; Църов, 2010).

V. *Заключение*

Според казаното до тук, с пълна убеденост, изразявам положителната си оценка за дисертационния труд „Формиране и оценяване на спортно-техническите умения по баскетбол на ученици от прогимназиален етап на обучение (5-6 клас)“.

Предлагам да се присъди образователната и научна степен ДОКТОР на Александър Георгиев Ангелов в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучение по ...

Дата:

10.02.2026 г.

Рецензент:

/проф. Людмил Петров Иванов, доктор/

R E V I E W

On the Dissertation Entitled:

**“Formation and assessment of basketball technical skills in students of
the lower secondary education stage (5th-6th grade)”**

for obtaining the educational and scientific degree PhD in the field of
higher education 1. Pedagogical Sciences, Professional field 1.3. Pedagogy
of teaching in ... Doctoral program 'Theory and Methodology of Physical
Education and Sport'

Author: Alexander Georgiev Angelov

Research advisor: Assoc. Professor Valeri Tsvetkov, PhD

Reviewer: Professor Lyudmil Petrov, PhD

Order of the Rector of Southwest University 'Neofit Rilski' for the approval
of the scientific jury No. 165/29.01.2026

I. Education Data for PhD student.

Alexander Angelov completed his higher education, graduating in the specialty of Pedagogy of Physical Education at Southwestern University 'Neofit Rilski', Blagoevgrad, in 2014 - bachelor's degree, and in 2019 – a master's degree in the master's program 'Physical Education and Sports for Gifted Children and Students' at the same university.

From 2022 to 2025, he is a regular PhD student in the Department of Theory and Methodology of Physical Education at the SouthWest University 'Neofit Rilski'. Order of the Rector of SWU No. 907/24.03.2026 for the appointment of the scientific jury.

Professional Experience.

Alexander G. Angelov has been working as a Physical education and sports teacher at PMG "Academician S. Korolyov" in Blagoevgrad since 2018. He is a member of the Board of Directors and co-founder of the Basketball Club 'Pirin' Blagoevgrad. He has been a basketball player in the basketball clubs Levski and Septemvri, Sofia, Minyor, Pernik, and the student team of SWU Blagoevgrad. He was a national basketball player with the U16 team during 2016-2017.

Description of the Dissertation Work

Alexander Angelov was enrolled in full-time studies in the Department of Theory and Methods of Physical Education on 15.02.2022 in the doctoral program "Theory and Methods of Physical Education and Sports," professional field 1.3. Pedagogy of education in... and was dismissed with the right to appeal by Rector's Order No. 907/24.03.2015.

The abstract synthesizes the all chapters of the dissertation thesis. There are no mistakes in the competition procedure.

II. Characteristics of the Dissertation

The topic of Alexander Angelov's dissertation is very relevant to physical education and sports in Bulgarian schools. The title of the paper is: 'Formation and Assessment of Sports-Technical Skills in Basketball for Students in the Lower Secondary Stage (5th-6th Grade)'. It has a length of 149 pages and consists of an introduction, four chapters, conclusions, references, and 3 appendices. The work is enriched with 24 tables and 78 figures. The literature includes 115 titles and 3 appendices. The bibliography contains 43 works in Bulgarian, 72 in Latin script, and 10 web addresses. The dissertation meets all the requirements for this type of scientific work. The introduction focuses on physical education and sports at the lower secondary school stage and on the sport of basketball, which is studied in class.

In the first chapter, the doctoral student examines the theoretical and methodological foundations of basketball as a means of physical education. He points out the place of basketball in the physical education and sports curriculum and its significance for the physical, personal, and social development of students. Sufficient attention has been given to the historical development of basketball as a popular sport and its place in the educational system of Bulgaria. The doctoral student focuses on the age-related characteristics of fifth and sixth grade students and their significance in the process of learning basketball. The monitoring and assessment of physical fitness and basketball technical skills are covered in this chapter. Multiple authors from both Bulgaria and abroad, from

the recent and distant past, have been cited, which has enriched the work and provided it with a broad foundation.

In the second chapter (Methodological Framework of the Study), its characteristics are defined. According to the concept and relevance of the dissertation, there is a need for research that proposes a methodology for developing and evaluating basketball technical skills, adapted to the characteristics of the pre-gymnasium stage.

The object and subject of the study are precisely formulated. The goal and objectives shape the development and testing of a new methodology for the formation and assessment of sports-technical skills in basketball among 5th and 6th grade students. The doctoral student has studied the experience of Bulgarian, European, and American authors.

A rich scientific research toolkit was used, including surveys, physical fitness testing through Ministry of Education tests, anthropometry, sport-technical basketball tests, and a sports-pedagogical experiment was conducted. The statistical analysis of the data was carried out using sufficiently informative methods.

Chapter Three of the dissertation (Analysis of the Results) presents the results of the survey. The positive attitude of the students towards the subject Physical Education and Sports, and basketball as a preferred sport, is evident. Unfortunately, the students do not have good prior preparation for the basic technical and tactical actions in basketball, but they grasp the latter well through game-based learning methods. The doctoral student analyses the results of sports-technical basketball tests through test and retest. Appropriate tests have been used, such as:

- shuttle running with and without dribbling, shooting at the basket from a stationary position and on the move, and passing at a target. The statistical data from variation and correlation analyses confirm the high reliability of the sport-technical tests. The observed values of the correlation coefficient (r) for all indicators show stability and consistency in testing for both genders.

The results of the experimental groups in the sports-pedagogical experiment are better than those of the control groups for both girls and boys in the 5th and 6th grades. The experimental groups achieve more pronounced and more lasting progress compared to the control groups. The latter are trained using the traditional methodology.

The experimental study confirms the fact that the play method and adapted basketball exercises help in learning the basketball curriculum in 5th and 6th grade.

For the purposes of the study, normative scales were developed to assess basketball technical skills in students from 5th and 6th grade, constructed using the percentile method. We consider this a contribution to the scientific literature.

The conclusions of the study, formulated by the doctoral student, point out the contributing factors and confirm the author's methodology.

III. Main contributions in the candidate's scientific and applied scientific activity:

1. An original methodology for teaching basketball to students in the pre-gymnasium stage, in 5th and 6th grade, has been developed and tested;

2. A model has been developed for assessing basketball sports-technical skills, based on a standardized test battery;

3. Developed regulatory scales for assessing sports-technical skills in basketball for students in 5th and 6th grade;

4. A practical toolkit has been developed for physical education and sports teachers (teaching modules, thematic schedules, lesson plans, and sample basketball exercises and games).

IV. Critical Notes and Recommendations.

- According to Bulgarian terminology, there is a shot in the basket, and not a gunshot;
- The term sports-pedagogical experiment has been adopted;
- According to metrology, the measurement units are denoted in Latin letters;
- testing

V. Conclusion

Based on what has been stated so far, I express with full conviction my positive assessment of the dissertation "Formation and Evaluation of Sports-Technical Skills in Basketball of Students in the Middle School Stage (5th-6th Grade)".

I propose that the educational and scientific degree of DOCTOR be awarded to Alexander Georgiev Angelov in the field of higher education 1. Pedagogical Sciences, professional field 1.3. Pedagogy of education in ...

Date:

10.02.2026

Reviewer:

/Prof. Lyudmil Petrov, PhD/